

Εντυπωσιακή οικονομική ανάκαμψη

Anita Tuladhar
Επικεφαλής της αποστολής
του Διεθνούς Νομισματικού
Ταμείου στην Κύπρο

Η Κύπρος παρουσίασε εντυπωσιακή ανάκαμψη από την κρίση του 2012-13 και οι βραχυπρόθεσμες προοπτικές της οικονομίας της είναι ευνοϊκές.

Το ΑΕΠ της Κύπρου αυξήθηκε σημαντικά τα τελευταία χρόνια, ο πληθωρισμός παραμένει χαμηλός, και τα ποσοστά ανεργίας μειώνονται συνεχώς. Υποστηριζόμενη από μια ήπια άνοδο στους μισθούς, η Κύπρος έχει καταφέρει να διατηρήσει την ανταγωνιστικότητά της στις εξαγωγές. Η δημοσιονομική επίδοση της χώρας έχει ενισχυθεί με την ανάκαμψη της οικονομίας και παρουσιάζεται πλεονασματική.

Αναμένουμε ότι η αύξηση του ΑΕΠ θα παραμείνει ισχυρή περίπου στο 4% στο άμεσο μέλλον, λόγω του τουρισμού, των επαγγελματικών υπηρεσιών και της οικοδομικής ανάπτυξης που στηρίζεται σε μεγάλο βαθμό σε επενδύσεις από το εξωτερικό.

Οι αδυναμίες του χρηματοπιστωτικού συστήματος μειώθηκαν λόγω της πώλησης της Συνεργατικής Τράπεζας, της τροποποίησης της νομοθεσίας για τις εκποιήσεις και την αφεργγυότητα και άλλων εργαλείων για την αντιμετώπιση των μη εξυπηρετούμενων δανείων (ΜΕΔ). Οι τράπεζες βελτιώνουν συνεχώς τους ισολογισμούς τους.

Τα επιτεύγματα αυτά έδωσαν τη δυνατότητα πρόσβασης στις αγορές κεφαλαίων με συνεχώς ευνοϊκότερους όρους και αποκατέστησαν την επενδυτική βαθμίδα των κρατικών ομολόγων της Κύπρου.

Έχει επιτευχθεί σημαντική πρόοδος, ωστόσο η «κληρονομιά» της οικονομικής κρίσης παραμένει.

Παρά τις συνεχιζόμενες προσπάθειες για να απαλλαγούν οι τράπεζες από τα ΜΕΔ, το ποσοστό των ΜΕΔ στην Κύπρο παραμένει από τα υψηλότερα στην Ευρώπη, στο 39% όλων των δανείων στο τέλος του Αυγούστου. Τα ψηλά επίπεδα δημόσιου και ιδιωτικού χρέους καθιστούν την οικονομία ευάλωτη σε εξωγενή σοκ, για παράδειγμα σε μια επιδείνωση των συνθηκών στην παγκόσμια οικονομία και επηρεάζουν τις προοπτικές ανάπτυξης.

Ποιες είναι οι πολιτικές προτεραιότητες;
Στον χρηματοοικονομικό τομέα, η σταθερή

Χρειάζεται μεγαλύτερη προσπάθεια για να μειωθούν οι αδυναμίες του συστήματος και για διατήρηση της ανάπτυξης

μείωση των μη-εξυπηρετούμενων δανείων και του υψηλού ιδιωτικού χρέους αποτελούν προτεραιότητα.

Η διαρκής και σταθερή μείωση των μη-εξυπηρετούμενων δανείων σε συνδυασμό με την εφαρμογή της τροποποιημένης νομοθεσίας για τις εκποιήσεις και την αφεργγυότητα είναι καθοριστικής σημασίας σε αυτή την προσπάθεια. Δεδομένων των σημερινών χρονοβόρων δικαστικών διαδικασιών, αυτή η προσπάθεια πρέπει να ενισχυθεί με μεταρρυθμίσεις στο δικαστικό σύστημα.

Επίσης, είναι θετικό να παρέχονται κίνητρα στους δανειολήπτες που βρίσκονται σε δυσχερή οικονομική κατάσταση για την αποπληρωμή

Επιπλέον, με το δημόσιο χρέος να βρίσκεται πάνω από το 100% του ΑΕΠ, η αυστηρή πειθαρχία στη συγκράτηση των δαπάνων πρέπει να διατηρηθεί. Είναι καίριας σημασίας να συγκρατηθούν οι δαπάνες στα πλαίσια της μεσοπρόθεσμης αύξησης του ΑΕΠ. Αυτό γίνεται ακόμη πιο σημαντικό, δεδομένων των κινδύνων που προέρχονται από τις ενδεχόμενες υποχρεώσεις, για παράδειγμα προς τον τραπεζικό τομέα, οι οποίες δύναται να μειώσουν την εμπιστοσύνη προς τη βιωσιμότητα του δημόσιου χρέους.

Χρειάζεται επιτάχυνση των διαρθρωτικών αλλαγών για να επιτευχθεί βιώσιμη ανάπτυξη που να αγγίζει όλο τον πληθυσμό.

Έχει επιτευχθεί σημαντική πρόοδος, ωστόσο η «κληρονομιά» της οικονομικής κρίσης παραμένει

των δανείων τους, ωστόσο το προτεινόμενο σχέδιο επιδότησης, ΕΣΤΙΑ, πρέπει να στοχεύσει καλύτερα στους πολίτες που πραγματικά χρειάζονται βοήθεια, και να αποφύγει την επιδότηση στρατηγικών κακοπληρωτών.

Σε σχέση με τη νεοσύστατη Εταιρεία Διαχείρισης Περιουσιακών Στοιχείων είναι αναγκαίο ένα ισχυρό πλαίσιο διακυβέρνησης, που να δίνει έμφαση στην επιχειρησιακή ανεξαρτησία και στη δημόσια λογοδοσία και διαφάνεια, με απώτερο σκοπό τη μεγιστοποίηση των εσόδων για το κράτος και τη μείωση του δημόσιου χρέους.

Η δημοσιονομική πολιτική πρέπει να διασφαλίσει τη διατήρηση δημοσιονομικού περιθωρίου και να περιορίσει τους κινδύνους για τη βιωσιμότητα του δημόσιου χρέους.

Λόγω της ισχυρής ανάκαμψης, η Κύπρος παρουσιάζει μεγάλα πρωτογενή δημοσιονομικά πλεονάσματα. Ωστόσο, δεν πρέπει να επαναπαυθεί με τα προσωρινά κέρδη χρηματοδοτώντας μόνιμες δαπάνες, ή αναιρώντας οφέλη που κατάφερε να επιτύχει με σκληρή δουλειά και με τα μέτρα που υιοθέτησε εν μέσω της κρίσης.

Μεσοπρόθεσμα, η οικονομική ανάπτυξη αναμένεται να επιβραδυνθεί στη μακροπρόθεσμη προοπτική της περίπου στο 2.5%, καθώς οι προσωρινές επιδράσεις του επενδυτικού «μπούμ» σταδιακά θα εξασθενίσουν.

Χρειάζονται διαρθρωτικές αλλαγές έτσι ώστε να εξασφαλιστεί η βιωσιμότητα της ανάπτυξης της Κύπρου, η οποία προς το παρόν βασίζεται σε συγκεκριμένους τομείς της οικονομίας της. Η ανάπτυξη, επίσης, πρέπει να αγγίζει όλο τον πληθυσμό, έτσι ώστε να μοιραστούν όλοι οι πολίτες τα οφέλη.

Η προσέλκυση κεφαλαίων σε καινοτόμους, υψηλής αξίας τομείς θα βοηθήσει στο να επεκταθεί και να διαφοροποιηθεί η οικονομία αλλά και στη δημιουργία θέσεων εργασίας για το υψηλά-προσωντούχο εργατικό δυναμικό και τους νέους της Κύπρου. Ως εκ τούτου, χρειάζονται θεσμικές μεταρρυθμίσεις στον δημόσιο τομέα και στο δικαστικό σύστημα της χώρας, με στόχο τη μείωση του κόστους κεφαλαίου, την αναζωογόνηση των πιστωτικών ροών και την ενδυνάμωση της παραγωγικότητας και της μεσοπρόθεσμης αναπτυξιακής προοπτικής.